

Språkfrågor i urval

Resultatorienterad styrning

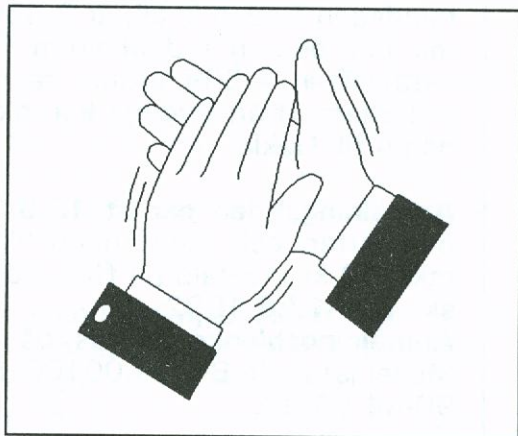
De flesta myndigheter både i Finland och i Sverige är i dag upptagna med förberedelser för eller genomförande av *resultatorienterad styrning* eller *resultatstyrning*. På finska skiljer man mellan det övergripande *tulosohjaus* och det mer konkreta *tulosjohtaminen*. Bägge två täcks i princip av svenskans *resultatstyrning*, men vill man särskilt framhålla den konkreta ledningen kan man tala om *resultatorienterad ledning*.

Enligt principerna för resultatstyrning skall man utgå från uppställda *resultatmål* (tulosta-voite). Verksamheten skall delas in i *resultat-områden* (tulosalue), och de olika enheterna skall bli *resultatenheter* (tulosityksikkö) med självständigt *resultatansvar* (tulosvastuu). Resultatmålen skall gälla både *resurshushållning* (taloudellisuus), *produktivitet* (tuottavuus) och *effekter* (vaikuttavuus). För att det hela skall fungera krävs det en *resultatanalys* (tulosa-lyysi, tulosarviointi) med *uppföljning* (seuranta) och *utvärdering* (arviointi) av *prestationerna* (suorite) och deras effekter i det omgivande samhället. Utvärderingen sker bl.a. med hjälp av *nyckeltal* (tunnusluku). En *resultatrik* verksamhet kännetecknas av god resurshushållning, hög produktivitet och positiva effekter.

Principerna för resultatstyrning i den statliga förvaltningen i Finland har presenterats i ett häfte som också har kommit ut på svenska, *Resultatstyrning införs i ämbetsverk* (SUC-RESULTATTJÄNST, augusti 1990). Tyvärr är den svenska översättningen i många avseenden mindre tillfredsställande, delvis också vad terminologin beträffar. I Sverige har Riksrevisionsverket gett ut en serie häften kallade *Resultatorienterad styrning och budgetdialog*.

Ett urval termer:

tulosohjaus	resultatorienterad styrning, resultatstyrning
tulosjohtaminen	resultatstyrning, resultatorienterad ledning
tulosbudjetointi	resultatbudgetering
tulosalue	resultatområde
tulosityksikkö	resultatenhet
tulostavoite	resultatmål
tulosanalyysi	resultatanalys
tuloseuranta	resultatuppföljning
tulosarviointi	resultatanalys
tulosmittaus	resultatmätning
suorite	prestation
avainluku	nyckeltal
tuottavuus	produktivitet
taloudellisuus	hushållning med resurser, resurshushållning; lönsamhet
vaikuttavuus	effekt, verkningsfullhet
tuloksellisuus	resultatrik verksamhet
kustannustehokkuus	kostnadseffektivitet

En applåd för resultatrik verksamhet!

Schjerfbeck

Konstnärinnan Helene Schjerfbeck's släktnamn skall inte uttalas med ett hörbart *f*, vilket ibland har förekommit inte minst i finska massmedier. Tvärtom är det så att till och med det regelrätta *v* (för skriftens *f* enligt gammal stavning) i detta fall är knappt hörbart i och med att det omges av konsonanterna *r* och *b*.

Skuldsanering

Folk som har råkat i oöverkomliga ekonomiska svårigheter på grund av överskuldsättning skall kunna få hjälp med att arrangera sina krediter, har en arbetsgrupp vid justitieministeriet föreslagit. Förfarandet kallas *skuldsanering*, på finska *velkajärjestely*.

Returnera blanketten?

Myndigheter och organisationer i Finland brukar ibland tillstå oss olika blanketter som vi uppmanas att fylla i och "returnera". Det är väl inte många som reagerar på den saken här i Finland, men rikssvenskar höjer vanligen en smula på ögonbrynen. Enligt allmänsvenskt språkbruk används nämligen *returnera* normalt bara när det som man skickar tillbaka är oönskat, felaktigt el.dyl. Man returnerar alltså en felaktig vara, och man kan returnera ett brev oöppnat om man inte vill ha med det att göra. Man kan också returnera en serve i bollspel. En ifyllt blankett blir man däremot uppmanad att **skicka tillbaka** eller **återsända**.